Marie - José Liechtenstein

JEDNA DJEVOJKA OSVAJA AFRIKU

ŽIVOT EDEL MARY QUINN

Sadržaj:

Strana:

MALA KNJIŽNICA ‚RADOSNE VIJESTI"
Knjiga peta
Slog i montaža: Misijska centrala Sarajevo
Tisak: „Plamen" Slavonski Brod

Marie - José Liechtenstein

JEDNA DJEVOJKA OSVAJA AFRIKU

ŽIVOT MARIJINE LEGIONARKE EDEL MARY QUINN

Sarajevo, 1982.

Naslov originala: **EDEL MARY QUINN, Marie - José Liechtenstein,** u: **Regina legionis** (Legion Mariens in Österreich) **1-12, 1977.**

MALA KNJIŽNICA „RADOSNE VIJESTI"
Knjiga peta

Slog i montaža: Misijska centrala - Sarajevo
Izvođač šampe: NIŠRO „Plamen" Slav. Brod

EDEL PRISTUPA U LEGIJU ✪

„Dođi k nama u četvrtak navečer!"

„Rado bih došla, ali ne mogu, imamo sastanak."

„Kakav sastanak?"

„Marijine legije."

„Nikad nisam čula za nju. O čemu se radi?"

I Mona je pripovijedala svojoj novoj prijateljici Edel o Marijinoj legiji, o molitvama, o apostolskom radu i tjednim redovitim sastancima.

Edel reče živahno:

„I ja bih rado tamo, povedi me!"

Mona joj obeća da će zamoliti prezidij za dopuštenje. To je i učinila, ali je nadodala:

„Eđel je tako živahna i vesela, pa će za nju naši sastanci i rad biti previše jednolični. Ne mogu si predočiti kako će ona među nama izdržati."

Edel je u četvrtak došla na sastanak. Pažljivo je sve pratila i na kraju upitala da li smije ponovno doći; Otada je dolazila na svaki sastanak sve do kraja svoga života. „Jednoličan rad" o-

✪ **Marijina legija je katoličko društvo s ovim osnovnim zadatkom: raditi na vlastitom posvećenju i u apostolatu.**

1 X

duzeo joj je nekoliko večeri u tjednu. Osim posjeta od kuće do kuće u vrlo siromašnoj gradskoj četvrti posjećuje svake nedjelje po nekoliko osamljenih ljudi, da ih utješi i ohrabri.

Edel ima 20 godina. Rođena je 14. rujna 1907. u malom irskom gradiću Greenane. Živi sa svojim roditeljima i braćom u predgrađu Dublina i vozi se svaki dan vlakom na posao. Namještena je u nekom poduzeću za izradu građevinskog materijala. U to ju vrijeme zaprosi njezin mladi šef. Edel ga odbije s napomenom da će odmah, čim to bude dozvolio položaj njezine obitelji, stupiti u samostan „siromašnih klarisa" u Belfastu. Činilo se da će se njezina želja naskoro ostvariti. S mladim je šefom godinama ostala u pismenom saobraćaju potičući ga da vrši svoje vjerske dužnosti.

EDEL PREDSJEDA PREZIDIJU ☉

Edel je već dvije godine aktivna članica, i nitko nije više ni pomislio da ona taj rad smatra „odveć jednoličnim". Naprotiv, njezinu su nadarenost i zauzetost uočili svi službenici koncilija. I kad je prezidij „Marije Zagovornice Grešnika" trebao predsjednika, ta je dužnost povjerena Edel. Članovi su i vodstvo toga prezidija od koncilija tražili iskusnu osobu koja bi dorasla teškoj zadaći: brizi za uličarke u prenoćištima. Umjesto zrele osobe poslali su im mladu djevojku, koja je po svom izgledu imala samo jednu odliku: dobro raspoloženje i nevinost. Kad je Edel nakon prvog sastanka otišla, odlučili su duboko razočarani članovi da duhovni vođa zatraži od pretpostavljenih, da bi oni što brže odobrili izmjenu. Duhovni vođa iznese zabrinutost i želju prezidija - ali bi uzalud: Službenici koncilija odgovore da je njihova odluka dobro promišljena, i neka prezidij bude zadovoljan.

☉ **Prezidij je župska skupina Marijine legije, koja broji od 4 do 20 članova. Vode ga: duhovni vođa, predsjednik, potpredsjednik, zapisničar i blagajnik.**

I prezidij je bio zadovoljan. Uskoro su opazili svi članovi prezidija Edelinu duboku sabranost u molitvi i njezin jednostavni i novi način vođenja sastanaka. Naučili su cijeniti njezinu točnost pri podjeli rada i njezinu spretnost i zauzetost kad je trebalo izvršavati teže naloge.

Pod njezinim se vodstvom povećao broj članova i poraslo oduševljenje.

Kako je Edel vodila svoju skupinu, pokazuje slijedeći primjer, što nam ga je ispripovjedio jedan član. Dobio je nalog da s još jednom sestrom ode u nedjelju prije podne u Waterford ulicu. U određeno je vrijeme čekao svoju pratilicu, ali ona - čitav sat - nije došla. Na sastanku je ova opet izvijestila da je i ona u isto vrijeme dugo čekala. Konačno se ispostavilo da je on čekao na jednom, a ona na drugom kraju ulice. Predsjednica je primijetila, da ubuduće treba točno odrediti mjesto sastanka. I činilo se da je time stvar završena. Ali na povratku kući Edel je kazala:

„Dogovor među legionarima dogovor je s Majkom Božjom, da bi se u sjedinjenju s njom izvršio određeni zadatak".

U onom se slučaju radilo o prenoćištu.

„Moguće je da bi ovaj posjet barem jednu ženu odvratio da teško ne sagriješi".

RAD - RASTANAK - KRIŽ

Edel je stalno naglašavala da se u radu na spasavanju duša mora djelovati s Marijom. Ona očekuje našu suradnju. Edel je oštro reagirala na svaku propuštenu priliku.

Ne samo da je Edel vrlo dobro vodila svoj prezidij, već je i sama hrabro radila: kontaktirala je s uličarkama sve dok nisu bile spremne promijeniti svoj život. U tom su slučaju mogle biti primljene u konačište „Sancta Maria".

Taj rad nije bio nimalo privlačan. Emmy Colgon je pratila Edel kod prvih takvih posjeta.

Ona ih ovako zorno opisuje:

„Nosi se, prokleta mrcino!"- odjekivalo je kad su pokucale na prva vrata. Bila je to doduše papiga, ali je vlasnica te pristojne životinje, jedna „velika dama" s još masnijim izrazima i jednu i drugu silovito napala i zakrčila im vrata svom svojom širinom. Edel joj je pristupila s ljubeznim smiješkom, posve mirno, i razgovor je očigledno poprimio ljubezniji ton. Na rastanku je Edel kazala smiješeći se:

„Noro, Bog vas blagoslovio! Doći ću opet slijedeće nedjelje."

I održala je svoje obećanje, i svake je nedjelje

tamo odlazila, iako bez ikakva vidljiva uspjeha.

Neki su smatrali da je to gubljenje vremena, ali je Edel ostala uporna. Kod većeg je broja uličarki dolazilo do željena uspjeha. Došle su u konačište „Sancta Maria".

Nitko ne zna koliko je napora i upornosti Edel sve to stajalo. Poznato je samo to da je Edel, uz apostolat na ulici i u jadnim nastanbama, posjećivala i djevojke u konačištu „Sancta Maria", da ih obraduje svojim posjetom.

Skoro više nijednu večer nije bila slobodna, pa je to zabrinjavalo sulegionare i njezine roditelje. Ali je ona sve razoružavala svojim neodoljivim smiješkom.

Njezina odluka da stupi u red „Siromašnih Klarisa" u Belfastu bila je čvrsta. Prednost je dala potpunom predanju Gospodinu u samostanu, a do tada se posvetila Njegovoj i našoj braći.

U toku 1931. nestale su sve zapreke. Njezine su mlade sestre narasle, i obitelj nije više tako neophodno trebala Edelininu pomoć kao ranijih godina. Oprema je za samostan bila pripremljena. Počela se opraštati od rodbine i znanaca. Najednom je izbacila krv i liječnički nalaz je glasio: tuberkuloza pluća u naprednom stadiju, boravak u lječilištu — neophodan, izgledi u ozdravljenje — slabi. Jednim su udarcem bile uništene sve nade i planovi. Edel je mirno i hladnokrvno pripovijedala svojim prijateljima da se mora preseliti u lječilište u Wicklow, baš kao da govori o predstojećem dopustu. U tom je udarcu gledala volju Božju i prihvatila ju.

U lječilištu je provela 18 mjeseci. Iskoristila je vrijeme i pomagala drugima da im olakša život. Uskoro su dolazili k njoj sa svojim brigama, ne samo bolesnici već i sestre. Edel ih je tješila, hrabrila, a za sebe se jedva brinula. Kad je u noći jedna bolesnica umrla, dotrčala je bolničarka najprije do Edel da bi joj pomogla.

Edel je primijetila da se boravkom u sanatoriju njezino zdravlje nije bitno poboljšalo. Napustila je lječilište, da bi svojoj obitelji prištedjela visoke troškove i da više ne bude „besposlena".

EDEL ŠIRI LEGIJU

Opet je prihvatila posao u uredu. Radila je kao namještenica, i to u radionici za popravak automobila. Njezin je ured bila mala, tamna prostorija iznad garaže. Opet se uklopila u rad i primila dužnost potpredsjednika prezidija mladih.

Svi su bili za nju zabrinuti i nisu joj dozvolili naporan rad. Edel je protestirala:

„Razmazit ćete me s vašim obzirima".

Te su dvije i po godine bile za nju tjeskobne. Ali je došao neočekivani obrat. Početkom 30-tih godina počeo se pokret Marijine Legije razvijati i u Engleskoj. Godine 1936. koncilij je odlučio osnovati prezidije u Walesu. Za taj su se pothvat članovi mogli dobrovoljno javiti. Javilo ih se dosta. Među njima i Edel. To nije bilo drago Franku Duff-u. Nastojao ju je odgovoriti: Bilo bi to prenaporno za nju! Edel je ustrajala u molbi i Duff je popustio. Plan je bio jednostavan. U veći su broj župa otišla po dva člana s nalogom da posjete župnike i izmole dozvolu za osnutak prezidija, a potom da pomognu pri izgradnji. Muriel Wailes, dugogodišnja prijateljica Edel Quinn morala je paziti da Edel ne izostavi koji obrok i da se ne preumara. Edel je za taj pothvat žrtvovala 14 dana od svog godišnjeg odmora. Službenici koncilija bili su za nju zabrinuti. Nakon povratka su Edel i Muriel podnijele izvještaj. Edel se očito oporavila. Osnovale su nekoliko prezidija na području rudnika, gdje je vjera bila oslabila. Kratko vrijeme nakon povratka Edel se pojavila u glavnom stanu. Morila ju je briga za Walles i nove prezidije. Uvjeravala je vodstvo kako je onim ljudima potrebno pomoći. Ponudila se, da tamo nađe namještenje i da u slobodno vrijeme obavlja legijski rad. To je bio njezin način. Spoznala je novu priliku da svoj život posveti Bogu i odmah se odlučila. Kad već zbog slaba zdravlja nije mogla stupiti u samostan, tada može slijediti Božji poziv u Walles.

Zahvalili su joj na ponudi i odgovorili da će o toj stvari još razmisliti.

JUŽNA ENGLESKA? – NE, AFRIKA!

Edel je nestrpljivo čekala na odgovor i čudila se zašto pretpostavljeni šute. Konačno je dobila poziv. Upitali su je:

„Što biste odgovorili kad bi vas umjesto u Welles poslali u Južnu Afriku?"

S. Ruby Dennison, koja je godinama radila kao poslanik u konciliju u Južnoj Africi, molila je da joj za to veliko područje pošalju pomoć. Edel je sva sretna, bez oklijevanja, rekla:

„Vrlo rado".

Svjedok ovog razgovora kasnije je primijetio da nije vidio sretnije osobe od Edel. Osjećala je da je to Božji odgovor na njezinu ponudu, još je isti dan otkazala svoje namještenje i započela pripreme za odlazak. I službenici su koncilija počeli s pripremama i povezali se s različitim misijskim družbama koje su radile u Africi. Time se plan još jednom izmijenio, jer je biskup Hefferman iz Zanzibara zamolio da mu što je moguće brže pošalju za njegovo područje poslanika Marijine Legije, i obećao da će mu pružati svu svoju pomoć. Nakon zrelog razmišljanja Edel je ponovno pozvana u „Regina Coeli". Upitali su je:

„U Centralnoj Africi još nije osnovana Marijina Legija, trebalo bi dakle posve samostalno započeti rad u posve nepoznatom kraju. Jeste li spremni umjesto u Južnu Afriku otputovati u Centralnu"?

„Odmah", odgovorila je „to je najsretniji dan u mojem životu".

I roditelji Edel Quinn dali su svoj pristanak. Još je samo trebalo taj plan predložiti konciliju. Očekivalo se da će sastanak biti buran, jer je većina članova smatrala da je ludost poslati ovo nježno, krhko stvorenje u nepoznato, u divlju Afriku. Nakon što je predsjednik saopćio da je Edel pristala, podigao se hrabro, odvažni svećenik, o. Magennis, koji je kao nekadašnji generalni poglavar karmelićana osobno poznavao misijske prilike. Nabrojio je zapreke i opasnosti koje tamo očekuju osamljenu ženu, govorio je o ubitačnoj klimi i teškim uvjetima i zaključio riječima:

„Ne smijemo Boga kušati"! Tada se podigla Edel i izjavila:

„Sve su mi te poteškoće do u potankosti predočene. Znam, što me očekuje, odlazim otvorenih očiju. Upravo je to ono što želim. Ne mislim da idem na piknik".

Svi su na to prasnuli u smijeh. O. Magennis je glasno primijetio:

„Spremite se da budete zalogaj kakve afričke zvijeri.

„Raspoloženje je poraslo i predsjednik je nadodao:

„U svakom slučaju bila bi mršav zalogaj".

Pristupilo se glasanju. Svi su uvidjeli Edelinu odvažnost i nitko nije glasao protiv, ni o. Magennis. Edel je začudo, pobijedila. Još se odigrao ovaj epilog. Slijedeći utorak došla je Edel na sastanak prezidija, prišla o. Magennisu, klekla i kazala:

„Molim, oprostite mi moju uobraženost prošle nedjelje".

Otac ju je brzo podigao i rekao:

„Putujte, Edel, Bog vas zove! Brinut ću se za vas. Svaki ću se dan kod sv. Mise moliti za vas".

PUTOVANJE POČINJE

Biskup Hefferman iz Nairobija, koji je pozvao Edel u svoj vikarijat, predložio je da bi krenula koncem listopada s nekoliko misionara i sestara iz njegova područja. Trebalo se dakle oprostiti od prijatelja i znanaca. Učinila je to posve jednostavno, tako radosno, da je time sve oduševila, ali je time ujedno prikrivala svoje osjećaje. Ukućanima je bila od srca odana, i što se više bližio dan rastanka to je teže bilo pred svima sačuvati hrabrost. Njezino duševno stanje odaje pismo upućeno prijateljici:

„Winnie, zar sve više i više ne spoznaješ da ništa na svijetu nije važno? Pa i najveće boli, trpljenje i razočaranja traju kratko. Tako dugo dok vršimo volju Božju svejedno je, kuda nas šalje i kakvo nam breme šalje".

A u drugom pismu:

„Trpjeti za mog Spasitelja meni je najveća radost".

Spomenimo i drugu prijateljicu koja kaže da su Edelina prijateljstva imala nadnaravni karakter. Da to potvrdi, navodi pismo koje joj je poslala kratko prije svoga odlaska u samostan:

„Sigurna sam da se duše u redovničkom životu kroz poslušnost i mrtvljenje brzo pretvaraju u drugoga Krista. Zato ne mogu nikad plakati niti biti žalosna, kada jedna od mojih prijateljica stupa u samostan".

Na večer 24. listopada 1936. napušta Edel svoju domovinu Irsku. Nekoliko je članova prati do Londona da bi još proveli s njom zadnje dane i posjetili još nekoliko važnih misijskih družbi, na čijem će teritoriju Edel raditi. Zajedno s Frankom Duff-om posjetila je Kartuzijanski samostan da bi se oprostila sa svojim nekadašnjim ispovjednikom.

U zadnji je čas bio odgođen odlazak broda za jedan dan. Iskoristila je tu priliku i nabavila neke potrepštine kao npr. pisaći stroj. Jedan od članova i jedna članica morali su se vratiti prije Edelina odlaska u Dublin. Edel ih je s dvije prijateljice otpratila na kolodvor. Raspoložene su djevojke stalno nešto šaputale. Vlak je bio prenatrpan. Dobili su mjesta u odjelu koji je bio okićen za mladence. Gospođa se smijala, a gospodin je bio smeten... ali ništa nije pomoglo, morali su ući. Vlak je krenuo. Pojavili su se na prozoru, a objesne djevojke obasipale su ih korijandolima za „sretan put" i brzi vlak odjuri.

U petak 30. listopada o podne brod „Liangibby Castle" bio je spreman otisnuti se iz luke. Mala je pratnja nosila Edelinu prtljagu na

brod, razgledala kako i gdje će biti smještena. Zadnji su trenuci prebrzo prolazili. Zatrubila je brodska sirena, pratioci su morali napusti brod. Edel je nijemo zagrlila svoje prijatelje. Brod je lagano isplovio.

Ono što je Edel u to vrijeme osjećala napisala je u pismu upućeno Franku Duff-u:

„Nisam vam mogla zahvaliti, bojala sam se da me ne svlada ganuće. Vaše me povjerenje usrećuje i to će mi biti velika pomoć u danima koji dolaze! Štogod se dogodilo, znajte, sretna sam što ste mi omogućili odlazak. Znam, da ne bih bila nikada imenovana, da Vi niste bili tako odlučni. Želim, da legionare ne razočaram svojim radom. Pouzdajem se u molitve svih vas. Imali ste hrabrost i vjeru nasljedovati Spasitelja, koji posve slabe ljude izabire za svoje oruđe. To smanjuje bol koju osjećam zbog žalosti mojih dragih koje sam morala ostaviti. Neću zaboraviti kako ste sudjelovali u njihovoj boli. O tome više neću pisati. Veselim se što ste me pustili ovamo, a ostali će se kasnije radovati".

O dvadesetpetdnevnoj plovidbi dobro smo informirani, jer je Edel na molbu irskog časopisa „Maria Legionis" vodila dnevnik. Otvorenih je očiju pratila sve novo i zanimljivo, a vožnja je Sredozemnim morem, Sueskim kanalom, Crvenim morem i konačno Indijskim oceanom pružala neizbrisive dojmove. Misijski su svećenici i sestre bili veseli suputnici i

pripovijedali joj mnogo o njezinu budućem misijskom području. Edel je pak govorila svima i sa svakim pojedinačno o Legiji i dogovarala prve sastanke. Na njezinu veliku radost, svećenici su prikazivali sv. Misu u brodskoj kabini. Kad se približavala cilju, ponavljala je u svojim pismima molbu: ,,Upozorite me ako nešto krivo učinim, pa i ako vaše upute dođu prekasno, bit će mi dragocjene za budućnost. U svemu je željela ispuniti volju Božju, kako je to kazala u oproštajnom posjetu u jednom samostanu.

,,Teško je uvijek, u svemu, spoznati volju Božju, a život je prekratak, a da si možemo priuštiti pogreške.

Ujutro 23. studenog brod se usidrio u Mombasi.

Edel Quinn u vrijeme odlaska na misijsko putovanje u Afriku.

DOBAR POČETAK

Biskup je Hefferman dočekao putnike i zaželio im dobrodošlicu. Predložio je da Edel još isto poslije podne otputuje sa sestrama u Nairobi, jer je to bila povoljna polazna točka za rad. Edel je pristala i do odlaska vlaka razgledala lučki grad Mombasu. Već je u 16 sati krenula u Nairobi. U tridesetoj se godini pretvorio Nairobi iz prašumskog grada u afrički centar sa oko 100.000 stanovnika. Stanovništvo se sastojalo od oko 60% Afrikanaca, 30% Indijaca i 10% Evropljana. Nevjerojatna je mješavina evropskih, orijentalnih i afričkih govora dopirala do njezinih ušiju. I odijela su bila šarolika. Elegantno, moderno odjevene dame prolazile su uz crnice umotane u krzno i ukrašene bakrenim spiralama na rukama i nogama. Indijke su bile odjevene u sari. A tek kuće! Kolibe i drvene barake pokraj modernih zgrada. Nekoliko kilometara od grada prostirala se prašuma s divljim zvjerima.

Naravno da su u takvu gradu bile sve moguće religije. Katolici su se jedva brinuli za druge vjeroispovijesti, osim toga su bijeli, smeđi i crni katolici imali svaki svoju vlastitu crkvu i

župu. Kako je bila izrazito podijeljena društvena i rasna pripadnost, opisuje Edel u pismima prvih tjedana:

„Dogovorila sam se s jednom Indijkom, mladom blagajnicom, jer sam joj htjela govoriti o Legiji, ali nisam mogla ući u kavanu, a da se ne izložim opasnosti, da nas radi nje ne izbace iz lokala. Konačno sam se obratila direktoru hotela — s velikom nam je ljubeznošću stavio na raspolaganje svoj ured u prvom katu".

Ta se socijalna i rasna napetost tako ukorijenila i među katolicima, da su Edel, i poneki dobronamjerni, savjetovali da se okani osnivanja Legije.

„Ne poznajete Vi Nairobi! Kako su vas mogli ovamo poslati, vratite se radije kući! I život je našeg Gospodina bio promašaj; ne čudite se, ako vam se to isto dogodi".

Edel nije poznavala prilike u Nairobiju, to je istina, ali ona se pouzdala u Mariju, čudotvornu Majku kojoj je služila, i nije pomišljala na povratak.

7. prosinca 1936. Edel je pozvala 25 katolika, 20 Evropljana i 5 Indijaca, na informativni sastanak o Legiji. Nakon uvoda odgovarala je na njihove prigovore:

„Ne trebamo novu vjersku organizaciju. Ovdje laici ne mogu raditi. U Nairobiju je apostolat nemoguć". Konačno je neka žena primijetila da osobno pozna 14-tero djece kojoj bi bila potrebna vjerska pouka. Na to je šest žena izjavilo spremnost za suradnju, i prvi je prezidij u Nairobiju bio osnovan. Bio je to prezidij „Bezgrešnog Začeća".

Sljedeći je tjedan Edel govorila o Legiji na sastanku s oko stotinu crnaca. Svećenik je predvodio. Rasprava je bila živa, i Edel je završila sastanak riječima:

„Neka svatko o tome do idućeg sastanka dobro promisli". I slijedeće se nedjelje javilo oko 13 muškaraca i 3 žene. Žene su preuzele posjete u bolnicu i vjersku pouku. Muškarci su obavljali kućne posjete, govorili s mlakim katolicima, inovjercima, predobivali katekumene i posjećivali zatvore. Prvi je afrički prezidij bio osnovan — jedva tri tjedna nakon Edelina dolaska. Što je Edel pisala u Dublin nakon izvještaja o svim zaprekama i prigovorima? „Zapreka ima svugdje, a zašto ne bi bilo i ovdje? Prepustimo se vodstvu milosti i vjere".

Došao je Božić i Edel je slušala polnoćku s Afrikancima u župi svetog Petra Klavera u Nairobiju, u kojoj je pred dva dana osnovala prezidij.

U slijedećim je tjednima osnovala još jedan prezidij u Nairobiju i čitav niz po misijskim postajama, koje su bile nadaleko razasute. Uvodni sastanci održani su većinom u nedjelju nakon sv. Mise pod vedrim nebom. Na veliko čuđenje muškaraca, i žene su smjele prisustvovati,

dapače sudjelovati u razgovoru i konačno pristupiti kao aktivne članice. Edel je vodila prve sastanke, polazila u prve kućne posjete, uvodila službenike u njihove dužnosti, razgovarala sa svećenicima i tokom ožujka pripremila osnutak prve kurije u Nairobiju. Kako je to bilo moguće? Prvi je kurijski sastanak održan 4. travnja 1937., a još isti mjesec i proslava aciesa,-svečane posvete legionara Majci Božjoj. Ono što su „dobri poznavaoci prilika" držali za nemoguće, dogodilo se prvi puta u Nairobiju: u bratskoj slozi su se sakupili katolici svih rasa. Propovijed je održana na engleskom i swahili jeziku. Zbor Afrikanaca je pjevao Marijanske pjesme. Svi legionari, bili Indijci, crnci ili Evropljani, pristupali su oltaru Bezgrešne, i svatko je svojim jezikom izgovarao posvetu:

„Sav sam tvoj, Kraljice i Majko moja, sve što imam Tvoje je".

Edel je upalila vatru, koja se širi kao Duhovski vjetar.

Nadbiskup Antonio Riberi, Apostolski delegat za Afriku, pratio je pažljivo Edelin rad i preporučio biskupima Istočne i Centralne Afrike da osnuju Marijinu Legiju. Nakon toga su brojni biskupi pozivali Edel u svoje dijeceze, tako da je jedan svećenik upozorio Edel:

„Dok kod nas završite rad, bit ćete već stara gospođica".

U „ROLLS - ROYCE"-u PO AFRICI

Edel je svojom vjerom i hrabrošću uspjela sabrati različite rase na prvi sastanak kurije u Nairobiju. Ona je znala da će se kurija slabo razvijati ne budu li članovi, a posebno službenici temeljito upoznati s legijskim duhom i disciplinom. Zato joj ni jedan trud nije bio prevelik.

O Lynch redovnik reda „Duha Svetoga" opisao nam je njezin nedjeljni program:

„Sjećam se kako je u misijskoj župi sv. Petra Klavera u Nairobiju prisustvovala na tri sastanka. Ujutro je bio prvi sastanak svih predsjednika prezidija koji su bili priključeni kuriji u Nairobiju. Svojim blagim i utjecajnim načinom poučavala ih je o dužnostima legionara i upućivala ih da prednjače svojim primjerom; nijedna žrtva nije preteška ako je prikazujemo Nebeskoj Kraljici. Njezin je život bio u tančine jasna ilustracija svih savjeta. — Drugi je sastanak za to područje bio kurijski sastanak od 2-4 sata. Ne smijemo zaboraviti da je vrućina u to doba dana zagušujuća. — Treći je sastanak bio tjedni sastanak župskog prezidija. Po tome možemo zaključiti, što je sve Edel bila u stanju podnijeti:

Njezina je ustrajnost i sposobnost svladavanja bila izvanredna i nenadmašiva. Doista, po tome je ona, uz svoju vanrednu bistrinu duha i željeznu volju, postala istaknuti lik našeg vremena".

Brižnost i uloženi trud da odgoji dobre legionare donijeli su željeni uspjeh. O tome javlja Edel kasnije u jednom pismu u Dublin:

„Ožujski sastanak kurije u Liburu pokazao je veliki napredak. Bili su zastupani svi prezidiji, pa i omladinski, izuzevši dva. Prezidiji iz Kabe i Kombea došli su prvi puta sa svojim duhovnim vođama. Da bi bio siguran da će njegovi službenici stići na sastanak kurije, jedan im je svećenik otišao ususret da ih poveze; pri tom je imao kvar na gumi i dva puta su ga morali izvlačiti iz blata, jer su ceste bile u vrlo lošem stanju. Među svećenicima je vladao pravi legijski duh.

„Nakon uspostavljanja kurije Edel je počela sve dalje putovati. Najprije je radila unutar vikarijata Nairobi, onda je prešla njegove granice, da bi se odazvala ostalim pozivima biskupa.

Većinom je putovala auto-stopom, najviše teretnjacima među crncima. Sistematski je posjećivala sve misije na širokom području i to tako dugo dok nije mogla postaviti službenike. Tek je tada krenula dalje da bi ih opet na povratku posjetila.

Nakon dobivene dozvole iz Dublina, kupila je na dražbi u lipnju 1938. šest godina stari Ford sa dva sjedala. Nazvala ga je svojim „Rolls Royce-om". Radosna je javila: „Moj se ford ističe jedinstveno žarkom crvenom bojom, ali njegov je motor u redu, a krov mu je čvrst i odoljet će napadima lavova".

Na izričitu je želju svojih pretpostavljenih u Dublinu morala unajmiti šofera. Zvao se Ali, bio je musliman, i obično je imao uza se pušku zbog divljih zvijeri.

Jedan je misionar opisao vožnje ove legijske misionarke:

„Putovanja po Africi nisu lagana. Misijske su stanice vrlo udaljene jedna od druge. Gospođica Quinn imala je običnu krntiju od auto s dva sjedala. Njegova je buka parala afričku tišinu, ali je mnogom usamljenom misionaru to bio dobro došao zvuk, jer je ona unosila vedrinu kamogod je došla. Njezina je energija bila vrijedna divljenja, prijatelji je nisu mogli prisiliti na mirovanje za vrijeme vrućine. Gonilo ju je uvjerenje: „Toliko je posla, a ja još imam tako malo vremena".

Odlučila je prodrijeti u Ugandu koja je većim dijelom bila poganska. Edel je koncem srpnja do listopada 1938. obišla katoličke misije i osnovala 17 prezidija. Najradije je boravila u koloniji gubavaca; prvi se prezidij sastojao od tri bolesnika i pet namještenika.

Ti su nadljudski napori iscrpli Edel, ali ona je to prikrivala. Nikada se nije potužila, a kad je došla do svog odredišta bila je usprkos umora vedra i dobro raspoložena, što se iz njezinih bilježaka može zaključiti:

„Strašna vrućina, neizdrživa vrućina'', piše ona, ali odmah nadovezuje:

„Imamo samo ovaj kratki život i malo vremena da posvjedočimo svoju ljubav... Pokušajmo predati se Kristu bez obzira na cijenu koju moramo radi toga platiti''.

KRUH ŽIVOTA

Edel je usred posla u Kampali u Ugandi oboljela od malarije u prosincu 1938. To joj je bila prva bolest nakon dolaska u Afriku. O tome je odmah obavijestila svoje pretpostavljene u Dublinu:

„Kad bih znala da će posao radi moje bolesti stradati ne bih ni časka oklijevala, vratila bih se kući, iako ovaj rad ovdje tako rado obavljam. Apostolat je ovdje kao i svugdje tako važan da ne smije radi osobnih obzira ostati neobavljen''.

Edel je koncem siječnja preboljela taj prvi napad malarije i opet se dala na posao s mnogo elana. Putovala je, prekidala putovanja da bi vodila važne razgovore, sastanke i pisala pisma. Teret se korespondencije gomilao nakon osnutka svakog novog prezidija. Pismo jednog misionara objašnjava nam njezin 72-satni radni program:

„Sreo sam gđicu Quinn u misijskoj postaji. Govorila je o Marijinoj Legiji. Oko 11 sati krenula je u drugu oko 100 km. udaljenu misijsku postaju, a drugi se dan opet vratila oko 10 sati donijevši mi poruku našeg biskupa. Odmah

je zatim krenula dalje na put u 180 km udaljeno mjesto. Budući da sam imao posla u istom pravcu, povela me sa sobom i nakon 45 prevaljenih km. dovezla na cilj. Dva dana kasnije svratila se u našu postaju i zamolila me za sv. Pričest. Nakon zahvale pripovijedala mi je svoju pustolovinu. Na povratku u našu postaju zapela je u blatu, morala je ostaviti auto i 16 km. pješačiti do malog hotela. Tamo se malo odmorila. Jela nije ništa. Rano ujutro krenula je s mehaničarom do auta. Kad ga je popravio vratila se u našu misiju. Cijelo vrijeme nije ništa založila da bi mogla primiti duhovnu hranu, sv. Pričest. Postila je 17 sati".

Sv. Pričest je za Edel bila doista Kruh života duše i tijela. To je uvijek ponavljala i u pismima i u razgovoru, a prije svega to je dokazivala. Zar nije kod kuće u Dublinu slušala skoro svake nedjelje 6 sv. Misa, a poslije podne prisustvovala blagoslovu?

Posjet Gospodinu u Presvetom Otajstvu — „to vrijedi više od svih knjiga" - piše ona u svom dnevniku. A na drugom mjestu:

„Ako je naša vjera živa, Kruh života pod svetom Misom svakog će dana podržavati naše tijelo kao i našu dušu..."

Na otoku Mauritiusu

Još je 1938. god. nadbiskup Leen pozvao Edel na otok Mauritius u Indijskom oceanu.

Posjet je radi njezine bolesti ostvaren tek u siječnju 1940. god. Bilo je to već za vrijeme II. svjetskog rata, te je to putovanje brodom bilo ugroženo radi podmornica. Ali to Edel nije smetalo. Nadbiskup ju je srdačno primio. Kad je Edel u rujnu napustila otok, tamo je bilo već 30 dobro formiranih prezidija, a njihov se broj s godinama potrostručio. Mjeseci provedeni na Mauritiusu spadaju u najsretnije razdoblje njezine misijske djelatnosti. Svi su je ljubezno susretali, našla je mnogo prijatelja i osjećala se kao kod kuće. Prije odlaska opraštala se od znanaca. Najednom je zaplakala i rekla:

„U mojem je životu uvijek tako. Čim moj posao postaje zanimljiv i nađem dobre prijatelje, moram krenuti dalje ususret nepoznatom".

Prijateljica Alice Harel, kojoj se izjadala, kaže da su bile upravo blizu jedne crkve. Edel je provela neko vrijeme pred Svetohraništem. Kad je izašla, bila je vedra i vesela kao uvijek. Gđica Harel nastavlja:

„Uvijek je bila dobro raspoložena, puna vedrine iako je bila umorna i slaba".

GOSPOĐICE QUINN – VI UMIRETE!

U rujnu 1940. vratila se Edel u Afriku. U ono je vrijeme bilo teško naći brod koji bi primio putnike. Tako se dogodilo da se Edel ukrcala na brod koji je plovio u Durban u Južnoj Africi. Zatim je krenula vlakom (najskupljim, najpolaganijim i najlošijim na svijetu) prema sjeveru u današnji Malawi. To je bilo vrlo primitivno područje s lošom klimom i s malim brojem samostana, tako da je Edel bila upućena na hranu domorodaca.

Pokušala je velike udaljenosti prevaliti dvokolicom – i to po tropskoj vrućini. Edel je stalno gubila na vagi. Imala je groznicu. Kod kuće nisu o tome ništa slutili, jer su njezina pisma govorila samo o radu i prema tome samo o osnivanju prezidija. Uporno je prodirala iz mjesta u mjesto s jasno uočenim ciljem:

„Mobilizirati Afrikance da kristijaniziraju svoj kontinent".

Edel je nakon nekoliko mjeseci završila svoj rad u Sjevernom Vikarijatu osnivanjem kurije. Tako je bez prestanka dalje radila i u južnom misijskom području. Osnovala je 10 prezidija. I tada je nadošao neotklonjiv slom. Frank Duff nam opisuje što se dogodilo:

„Prekasno smo saznali da je još djelomično na životu. Nastojala je s neslomljivom voljom nadvladati svoju bolest. Jednog je dana došla misionaru Švicarcu. U razgovoru on ju je zaprepašteno gledao:

„Miss Quinn, jeste li svjesni da vi umirete? Jeste li na to spremni"?

Nevjerojatno ali istinito: bila je čovjek na samrti koji je unatoč toga radio. Ta je misionareva tvrdnja bila točna, Edel se najednom srušila. Bilo je to u Lilongweu (u državi Malawi) u ožujku 1943. godine. Imala je grižu, malariju i upalu porebrice. Težila je 35 kg.. Telegramom nam je javljeno da je na umoru. Biskup Julien, misionar bijeli otac, pohodio ju je, da bi joj zadnji put iskazao svoje poštovanje. U pokrajnjoj je prostoriji čitao sv. Misu i pričestio je. Zahvalio joj se za sve što je za njegov narod učinila. I nastavio je:

„Sve što sam mogao, poduzeo sam za vas. Još je samo jedno preostalo – pripraviti pogreb koji bi bio dostojan tako velikog apostola".

Tu je ležalo slomljeno biće – bez životne snage, daleko od prijatelja i rođaka. Moglo bi se očekivati da su je biskupove riječi ganule. Ali ne! Kad je biskup spomenuo da će imati velik sprovod prasnula je u smijeh. To je bilo samo njoj slično. I nije umrla. Toliko se oporavila, da je mogla odletjeti u Johannesburg. U tamošnjoj su bolnici izjavili da će biti na živo-

tu — moguće još mjesec dana, a krajem mjeseca — moguće godinu dana, a na kraju godine — da će i dalje živjeti, samo neće biti sposobna za bilo kakav rad. Sva ta pretkazivanja na sreću nisu bila točna. Iz Johannesburga je otpremljena u bolnicu Dominikanki u Umlamli, Sjeverni Aliwal, odanle k Benediktinkama u Nongomu (Zululand). Tu se oporavila.

Ruby Roberts je u ono vrijeme bila naš poslanik u Južnoj Africi. Javila je, neka Edel zabranimo povratak u Nairobi, kamo je namjeravala otputovati. Odaslali smo telegram u kojem smo joj zabranili putovanje. Kao odgovor primili smo liječničku svjedodžbu koja je tvrdila da je sposobna za put i da mora otputovati, jer da je Nairobi za nju najpovoljnije mjesto boravka".

Edel u bolnici sestara dominikanki u Umlamli.

Srca su djece potpuno pripadala misionarki Edel.

„LOMLJIVA POŠILJKA"

U siječnju 1943. Edel je stigla, nakon vrlo naporna puta — najprije željeznicom i onda avionom — u Nairobi. Cijelo ju je vrijeme mučila zračna bolest i s ambulantnim je kolima otpremljena s uzletišta u svoj stan. Ležala je 24 sata u krevetu— tada se prihvatila posla po starom običaju. U jednom pismu u Dublin napominje, što ju je ponukalo da se vrati u Nairobi:

„Budući da mi je bilo posve nemoguće vratiti se u Irsku, morala sam otići onamo da bih mogla dalje živjeti i to na mjestu gdje sam mogla izvući najveće mogućnosti za rad nakon darovana mi produženja života. U Umlamli-ju niti sam mogla odlaziti u crkvu niti prisustvovati sv. Misi. Jedino su mi dnevno donosili sv. Pričest. Tražila sam tri stvari: sobu u neposrednoj blizini crkve da bih mogla dnevno prisustvovati sv. Misi, mjesto na centralnom položaju iz kojeg bi bilo moguće vršiti sam legijski rad i mjesto koje bi odgovaralo mojem zdravlju i na kojem bi u slučaju bolesti mogla imati njegu".

Edel je opet počela posjećivati sastanke prezidija i kurija, a posebno se posvetila izobrazbi

službenika. Njezino je stanje bilo bijedno; težila je samo 38 kg i nakon najmanjeg tjelesnog napora morala se odmarati. Kosa joj je posijedila. Ali čim je počela govoriti, oživjela je nekim tako radosnim zaraznim raspoloženjem, da se njezina slabost nije toliko uočavala.

Edel je nastojala iz „produžena darovana života" izvući što veću korist. Ostala je sa svim prezidijima u stalnom pismenom kontaktu. Članovi su ostali vjerni i još su brojne pridobili. Njihovi su izvještaji svjedočili o hrabrom i uspješnom radu. Tako npr. jedan je prezidij od oko 20 članova uputio 59 djece u katoličku školu, imao 16 obraćenja, u bolnici poučio i pokrstio 19 bolesnika, posjećivao 20 staraca i poučavao ih u vjeri. Drugi je prezidij poučavao 37 djece koja nisu mogla pohađati školu, predobio 153 katekumena...

Trebalo je još neke prezidije povezati i osnovati kurije. Zato je Edel otputovala u svibnju 1943. na „probno putovanje" na dva tjedna u vikarijat Nyeri, udaljen 150 km od Nairobija. Posjetila je 15 prezidija i 2 kurije i osnovala treću kuriju. Veselo je javila u Dublin da je putovanje bilo uspješno i primijetila da im je netko morao javiti da će doći „lomljiva pošiljka", jer su je svi obazrivo i pažljivo susretali. I nadodala je: „Nisam u stanju mnogo hodati, ali mogu putovati i održavati sastanke. Ove sam

zadnje dane upotrijebila za rješavanje pošte i napisala sam 40 pisama".

U ljetu je izvijestila da je posjetila kurije i prezidije kurija. Prevalila je 800 km. U rujnu je poduzela šesttjedno legijsko putovanje i osnovala četvrtu kuriju u Kibošiju. Ali se vratila toliko iscrpljena da su svakog dana očekivali da će umrijeti. Radi toga nije ni noću zaključavala sobna vrata.

Ali 12. listopada otputovala je u Vikarijat Kilimandžaro. Tamo je trebala osnovati tri kurije. Dan nakon dolaska pisala je u Dublin:

„U Buri (- gradu istočno od Najrobija) prekinula sam putovanje - nakon 16-satne vožnje... Dobro je što sam poduzela to putovanje, jer sam im mogla slati pisma još godinu dana, a da ništa ne pokrenu. Neke misije žele nešto poduzeti, ali nitko neće da započne, i stvar se ne miče. Iz Kilimandžara je pisala Franku Duffu:

„Kad primite ovo pismo, proći će sedma godina otkako sam ovamo došla. Sretna sam što sam sve ove godine mogla ovdje boraviti, ali jako bih željela, kad bi mi bilo dano, raditi još nekoliko godina...

U studenom se dogodio važan događaj: Kurija* u Nairobiju bi imenovana Komicijem⊛, i povjerena mu je briga nad ostalim kurijama.

---

* Kurija je skup više prezidija na jednom području, a bdije i nadgleda rad prezidija. ⊛ Komicij je nad jednom ili više kurija.

DOLAZI LI ISUS?

Početkom 1944. godine Edel se povukla na nekoliko tjedana u Karmel u Nairobi. Htjela je obaviti duhovne vježbe - pripravu na smrt.

„Bilo je kao u raju'' - pisala je prijateljici u domovinu. Glavarica je kasnije pripovijedala kakav je utisak Edel ostavila na nju i na cijeli samostan:

„Edel je zračila svjetlom milosti i vedrine, koja se ne da opisati''.

Prije svog odlaska s područja Vikarijata Kilimandžaro posjetila je i pozdravila se s Biskupom. Bila je tako slaba da nije mogla izaći iz auta. Kad je Biskup sišao k njoj, oprostila se od njega i rekla:

„Idem u Ugandu, a onda u Nairobi da tamo umrem''.

Ali je to zadnje putovanje bilo posjet Kisumi na Viktorija jezeru. Što je značila za nju 18-satna vožnja vlakom! Putem je imala tako jak srčani napad, da je mislila da je došao kraj.

U Kisumi je našla marne legijske skupine, i dala se na posao. To je područje bilo nastanjeno Kalamega i Dhluo plemenima. Edel je željela i tamo osnovati dvije kurije, prema jezičnim

skupinama. Potrebne su bile pripreme. Trebalo je odlučiti koji će prezidij pripasti jednoj od kurija i rastumačiti što kurija znači. Konačno je osnovala prvu kuriju, izabrala službenike i uvela ih u njihove dužnosti. U to je došao i Uskrs, te je Edel sudjelovala u liturgiji Velikog tjedna u samostanskoj kapeli. Pobudila je dojam osobe potpuno uronjene u Boga. Jedna joj je od misionarki predbacila što se u tako bijednom stanju još kreće među ljudima, ali Edel je pokušala sa smiješkom preći preko toga. No, sestra nije prestajala. Rekla joj je da bi svaki čas mogla umrijeti. Edel se na to uozbiljila i primijetila:

„Da, znam to, ali sam svaki čas spremna da Majka Božja dođe po mene''.

Trebalo je osnovati i drugu kuriju, ali Edel to više nije mogla. Poslala je telegram u Nairobi gospođici Dickson, jednoj učiteljici, koja joj je već godinu dana pomagala u radu:

„Dođite odmah — nesposobna sam za daljnji rad — odlazim u Nairobi''.

Gospođica Dickson je otputovala prvim vlakom u Kisumu i našla točne upute za nastavak rada. Edel je još jednom krenula na dugo putovanje željeznicom i vratila se 11. travnja u Nairobi — sad već stvarno na smrt bolesna. Gospođa O' Shea — jedna od prvih legionarki u Nairobiju — dočekala je Edel i upitala je:

„Hoćeš li na kratko u moju kuću, prije nego te otpratim u samostan?"

Edel joj odgovori:

„O da, tako bih se rado konačno negdje osjećala kao kod kuće".

Nakon što se neko vrijeme odmarala, odvezla se sestrama Predragocjene Krvi i smjestila u svoju sobicu pokraj crkve. Došao je svećenik, našao je u bijednom stanju, ali raspoloženu i spremnu na šalu. Kasnije je rekao:

„Teško sam prihvatio šalu, srce me zaboljelo".

Slijedeći je tjedan Edel imala češće srčane napade. Nikada se nije tužila, a kad je kriza prošla vratilo se njezino dobro raspoloženje.

U petak 12. svibnja oko 6 sati uvečer, svladale su je žestoke boli u području srca, pa je izgubila svijest. Majka Arsenija, predstojnica požurila je k njoj. Edel je došla k svijesti. Šaputala je:

„Majko, majko, što je sa mnom? Dolazi li Isus?"

Svećenik joj je podijelio bolesničko pomazanje. Napad se ponovio, i kratko zatim Edel je izdahnula s imenom Isus na usnama.

U maloj knjizi Novog Zavjeta, koja ju je stalno pratila, bilo je označeno 14. poglavlje Ivanova evanđelja, kao njezino zadnje razmatranje: „Idem pripraviti vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja."

Edel je bila spremna za Njegov dolazak. Nekoliko sati kasnije izložili su njezino tijelo u crkvi, obučeno u bijeli habit sestara Predragocjene Krvi, a dva dana kasnije u nedjelju 14. svibnja pokopana je na misionarskom groblju. Biskup Hefferman je obavio službu Božju. Slilo se silno mnoštvo svijeta, dvadeset svećenika i brojni legionari. Izmolili su na Edelinu grobu krunicu i legijske molitve. Kad su odlazili s groba, znali su da su pokopali sveticu.

Molimo Isusa da Edel Quinn bude proglašena blaženom, da njezin primjer upozna cijela Crkva, da njezina revnost u spasavanju duša potakne ravnodušne na apostolat, da njezina ljubav prema križu obrati grešnike, a njezino savršeno predanje Isusu po Mariji potakne nas legionare, da je nasljedujemo.

Grob u Nairobiju. Natpis glasi: Edel Quinn poslanik Marijine legije u Istočnoj Africi od 30. X. 1936. do 12. V. 1944. - dana njezine smrti u Nairobiju.

Ona je svoje poslanje izvršila s tolikim oduševljenjem i hrabrošću, da je oduševila svako srce i zadužila Marijinu legiju, pa i cijelu Afriku, zauvijek, štoviše, sam je Sveti otac priznao njezine zasluge za Crkvu. Sjetimo je se zato u ljubavi u svojim molitvama".

IZ OSOBNIH BILJEŠKI EDEL QUINN

Naše misli i naše želje da budemo sveti, ne potječu od nas, nego od Duha Svetoga. Budući da ih On unosi u naše duše, sigurno ima nakanu da nas pouči kako da ih ostvarimo.

Marija će po meni ljubiti svog Sina.

Čuvati se da ništa ne činim polovično.

Moliti za vjernost i u času kad je sve crno.

Sve što On pripušta - dobro je.

Što je nama nemoguće, moguće je Njemu. Doslovno se toga držimo.

Nasljedovati Mariju klanjajući se šutljivo Riječi koja je postala tijelom u njezinom krilu.

Dopustiti da Isus ponovo živi u meni svojim životom za Oca.

Odrecimo se svojih ljudskih pogleda da bismo usvojili Marijin pogled, kako bismo se pustili da nas vodi Duh Sveti.